

Valsts izglītības
satura centrs

Aktualitātes vispārējās izglītības saturā

Guntars Catlaks, vadītājs
guntars.catlaks@visc.gov.lv

Izglītības pārvalžu vadītāju un izglītības speciālistu seminārs
2015.gada 19.novembrī

Valsts izglītības
satura centrs

Uzstāšanās saturs

1. Kompetenču pieejā balstīta izglītības satura izveide un aprobācijas uzsākšanas
2. Kāpēc ir nepieciešama skolotāju sadarbība izglītības procesā?
3. Vērtēšana

Valsts izglītības
satura centrs

Kompetence ir indivīda gatavība dzīves darbībai mūsdienu mainīgajā pasaulē, tā ir spēja izmantot zināšanas, prasmes un paust attieksmi, risinot problēmas mainīgās reālās dzīves situācijās, spēja adekvāti lietot mācīšanās rezultātu noteiktā kontekstā (izglītības, darba, personīgā vai sabiedriski politiskā).

Atšķirībā no prasmes (prasme - spēja veikt uzdevumus jeb māka veikt darbību un risināt problēmas) kompetence ir kompleksa, tā ietver: zināšanas (satura, epistēmiskas vai procedurālas); prasmes (kognitīvās, tehniskās, intrapersonālās u.c.); attieksmes (tās ir balstītas uz vērtībām un vienlaikus ir saistītas ar motivācijas un gribas elementiem).

Valsts izglītības
satura centrs

Kompetenču pieeja izglītībā 21.gs.

Kompetenču pieeja ir balstīta uz pamata pieņēmumu:

būtiska ir indivīda spēja reflektēt, izmantot savas meta kognitīvās prasmes (domāt par domāšanu), būt radošam, patstāvīgam savā domāšanā, kā arī kritiski izvērtēt savu rīcību un uzņemties par to atbildību.

Jaunas mācīšanās un mācīšanas kultūras veidošanās nosacījumi:

izglītības procesa centrā ir skolēna mācīšanās, kompetenču veidošanās; attiecību maiņa starp skolēnu un skolotāju mediju pieredzes rezultātā - mācīšanās virtualizācija; ikdienas pieredzes izmantošana mācībās; skolotāju komandas, skolas kopienu veidošanās - sadarbības pedagoģija.

Valsts izglītības
satura centrs

Mācību saturs

Kompetences

1. **Mācīšanās mācīties kompetence**
2. **Matemātikas, dabaszinātņu un tehnoloģiju kompetence**
3. **Saziņas dažādās valodās kompetence**
4. **Sociālā un pilsoniskā kompetence**
5. **Pašizziņas, pašiniciatīvas un uzņēmējdarbības kompetence**
6. **Digitālā kompetence**
7. **Kultūras izpratnes un izpausmes kompetence**

Jomas

1. **Valodu joma**
2. **Dabaszinātņu un tehnoloģiju joma**
3. **Matemātikas un datorikas joma**
4. **Sociālo zinātņu joma**
5. **Sporta un veselības joma**
6. **Mākslu joma**

Valsts izglītības
satura centrs

Kurš mācību priekšmets?

Valsts izglītības
satura centrs

Ko dara skolotāji?

Valsts izglītības
satura centrs

Sadarbības pedagoģija

1. Būtiskākais solis skolotāju profesionālajā attīstībā un izaugsmē ir pārvarēt individuālās kvalitātes izpratnes sliekšni.
2. Profesionālā izaugsme var tikt sasniegta tikai sadarbības pedagoģijā un skolas kolektīvā darbībā.

Valsts izglītības
satura centrs

Profesionāla izglītības kopiena

1. Sadarbība
 - dalīšanās pieredzē
 - kopdarbs
2. Kopējs redzējums
3. Uzsvars uz skolēnu mācīšanos
4. Refleksijas prakse
5. Pedagoģijas deprivatizācija

Valsts izglītības
satura centrs

VISC izglītības procesa pilnveidei vispārējā izglītībā 2015./2016.m.g. nosaka prioritāti:

Veicināt kompetenču attīstību, kas mūsdienu globalizācijas, informācijas tehnoloģiju attīstības un vērtību plurālisma apstākļos izglītojamajiem ļauj veiksmīgi darboties personisko un sabiedrības kopējo mērķu sasniegšanai.

Valsts izglītības
satura centrs

Specifiskā atbalsta mērķa 8.3.1. «Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu» 1.pasākums «Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana»

Pasākuma mērķis un īstenošanas laiks: Nodrošināt kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura (turpmāk – mācību saturs) aprobāciju atbilstoši vispārējās izglītības obligātā satura aprakstam un mācību satura ieviešanu pirmsskolas izglītības, pamatizglītības un vidējās izglītības pakāpē.

Plānotais īstenošanas termiņš:
2023.gada 31.decembris

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalstāmās darbības

1. Mācību satura, mācību darba modeļu un metodikas izveide
2. Diagnosticējošo darbu un piloteksāmenu satura izstrāde
3. Eiropas Valodu portfeļa izstrāde
4. Mācību un metodisko līdzekļu izstrāde kompetenču pieejā balstītā mācību satura ieviešanai
5. Diagnostikas instrumentu, mācību un metodisko līdzekļu izstrāde izglītojamo ar speciālām vajadzībām integrācijai vispārējās izglītības iestādēs un mācību procesa nodrošināšanai izglītojamiem ar speciālām vajadzībām speciālās izglītības iestādēs
6. Pedagogu izglītošana iepriekš minēto darbību aprobācijai un ieviešanai mācību procesā

Valsts izglītības
satura centrs

Pedagogu profesionālās pilnveides programmas

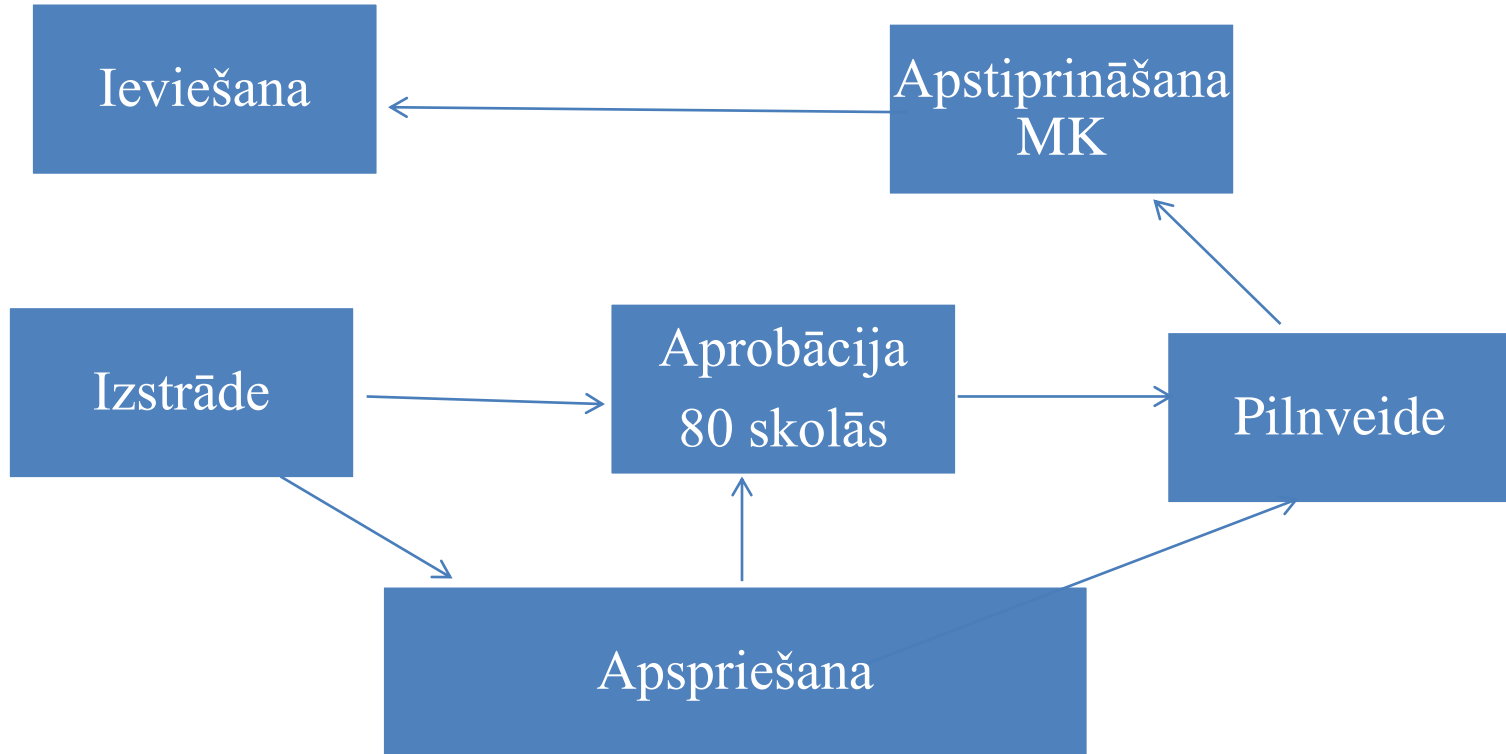
- Aprobācijā iesaistīto izglītības iestāžu pedagogiem
- Pirmskolas izglītības iestāžu metodiķiem un vadītājiem
- Sākumskolu un pamatskolu direktoru vietniekiem mācību darbā (skolu vadībai)
- Vispārējās vidējās izglītības iestāžu direktoru vietniekiem mācību darbā (skolu vadībai)
- Svešvalodu skolotāju sagatavošana darbam ar EVP
- Speciālistu sagatavošana darbam ar DIBELS Next testu
- Pedagogiem iekļaujošas izglītības jomā
- Pirmskolas izglītības iestāžu pedagogiem
- Vispārizglītojošo skolu pedagogiem

Kopējais skaits – 6000 pedagogi

Valsts izglītības
satura centrs

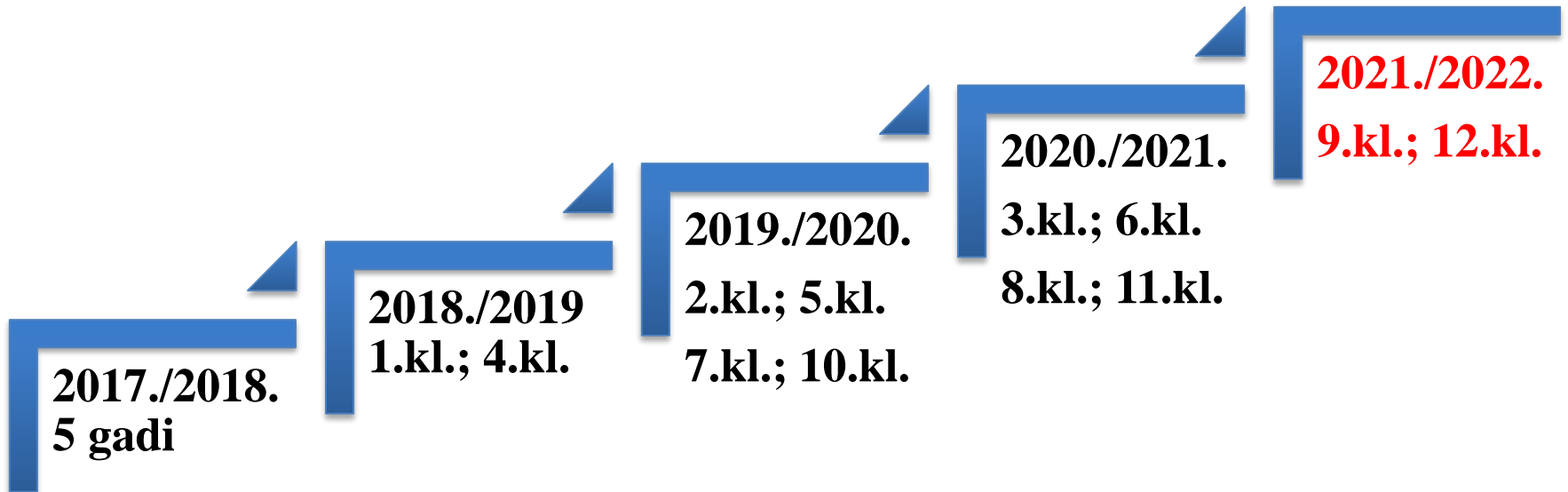
Rezultāts: Apstiprināto vadlīniju un standartu skaits vispārējā izglītībā, kas nodrošina kompetenču pieejā balstīta mācību satura īstenošanu

Valsts izglītības
saturs centrs

Mācību satura ieviešanas uzsākšana

Valsts izglītības
satura centrs

VISC plānotās aktivitātes 2015./2016.m.g. vispārējā izglītībā:

- Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības mācību satura izstrāde.
- Mācību programmas *Datorika* aprobācija 157 izglītības iestādēs, paredzot agrīnāku digitālās kompetences attīstību.
- Drošības nedēļas pasākumi skolēnu izpratnes veicināšanai par veselības un cilvēkdrošības jautājumiem.
- Diagnosticējošais darbs par ceļu satiksmes noteikumiem 4.un 8.klasē.
- 2 konferences par lasītprasmes attīstīšanu dabaszinātņu, sociālo zinātņu un mākslu jomas mācību priekšmetos un lasītprasmes veicināšanu pirmskolā un sākumskolā.
- Audzināšanas vadlīniju izstrāde līdz 2016.gada 1.jūnijam.
- Zinātniska diskusija par vērtībizglītības jautājumiem, kā turpinājums ikgadējam vērtībizglītības konferencēm.

Valsts izglītības
satura centrs

Datorika

154 izglītības iestādēs norit datorikas mācību satura aprobācija.

- paredz agrīnāku digitālās kompetences attīstību
- sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju izstrādāti piecu mācību programmu paraugi digitālo kompetenču apguvei
- pirmais solis pakāpeniskai kompetencēs balstītā izglītības satura ieviešanai
- StartIt mācību līdzekļu platforma kuru uztur Accenture Latvia

Valsts izglītības
satura centrs

Sports un veselība

Jaunajā kompetenču pieejā balstītā mācību saturā fiziskās attīstības un veselības uzdevumi ir jāapgūst integrēti un starpdisciplināri.

Galvenie uzdevumi ir radīt izglītojamajam iespēju:

- nodarboties ar sistemātiskām fiziskām aktivitātēm atbilstoši izglītojamā veselības stāvoklim, nostiprinot un uzlabojot veselību, attīstot fiziskās spējas, sekmējot harmonisku fizisko un garīgo attīstību;
- sekmēt izpratni par veselības, fizisko spēju, vides un konkrēto sporta veidu vingrinājumu savstarpējo mijiedarbību.

Mācību priekšmeta *Sports* saturā par būtiskāko tiek uzskatīts sekmēt izglītojamo pozitīvas attieksmes veidošanos pret sportu un veicināt izpratni par fizisko aktivitāšu nepieciešamību.

Skolās sporta stundās ir jāapgūst sporta veidu vingrojumi un vingrinājumi (pamatprasmes), nevis sporta veidi, to padziļinātāka apgūšana notiek sporta skolu grupās un interešu izglītībā.

Valsts izglītības
satura centrs

2015./2016.mācību gada aktualitātes vispārējās izglītības pārbaudījumos

Diagnosticējošie darbi

- 2016.gada februārī-martā plānota 3. un 6.klases diagnosticējošo darbu norise.
- 2016.gada 18.februārī paredzēts integrēts diagnosticējošais darbs dabaszinātnēs 9.klasei, lai noskaidrotu izglītojamo spējas dabaszinātņu mācību priekšmetos iegūtās kompetences izmantot praktisku dabaszinātņu problēmu risināšanā.
- 2016.gada 23.februārī paredzēts diagnosticējošais darbs matemātikā 8.klasei, lai diagnosticētu atsevišķas skolēnu matemātiskās prasmes un vispārējās prasmes.
- 2015.gada septembrī tiek organizēti diagnosticējošie darbi fizikā un ķīmijā 10.klasē, ar mērķi novērtēt skolēnu pamatskolā apgūtās zināšanas un prasmes.
- 2016.gada 30.martā paredzēti diagnosticējošie laboratorijas darbi 11.klasē, lai pilnveidotu izglītojamo eksperimentālās prasmes fizikā un eksperimentālās un sadarbības prasmes ķīmijā.

Valsts izglītības
satura centrs

Eksāmeni

- 2016.gada martā (skolēnu pavasara brīvlaikā) plānota visu svešvalodu centralizēto eksāmenu norise.
- Sākot ar 2015./2016.mācību gadu, svešvalodas centralizēto eksāmenu var aizstāt ar starptautiski atzītu testēšanas institūciju pārbaudījumu.
- Pārējo eksāmenu norise plānota no 2016.gada 17.maija līdz 8.jūnijam.
- Vispārējās vidējās izglītības sertifikātu izsniegšana plānota 2016.gada 30.jūnijā.
- 2016.gada 13.aprīlī tiks nodrošināta centralizētā fizikas, ķīmijas un dabaszinību (pēc izvēles) eksāmena pirmā pilotprojekta norise un rezultātu novērtēšana. Visu pilotprojekta eksāmenu norisi paredzēts nodrošināt vienlaicīgi, un tajos iesaistīt plānots: dabaszinību eksāmenā – aptuveni 50 izglītības iestādēs (800 skolēniem), fizikas eksāmenā – 60 izglītības iestādēs (1200 skolēniem) un ķīmijas eksāmenā – 60 izglītības iestādēs (1200 skolēniem).

Valsts izglītības satura centrs

Guntars Catlaks, vadītājs, guntars.catlaks@visc.gov.lv

2015.gada 19.novembris
Rīgas Valsts tehnikums

